

Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>)
Temaer (<https://www.historie-online.dk/temaer-9>)
 (/)
Historielab (<https://www.historie-online.dk/historielab>)
Arkiv (<https://www.historie-online.dk/arkiv>)
Bliv medlem (<https://www.historie-online.dk/bliv-medlem>)

🏠 (/) > **Diverse** (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84>) > **Bøger** (<https://www.historie-online.dk/boger>)

> **Anmeldelser** (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > **Den store slæderejse**

← **Forrige artikel** (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/mars-myter-magi-og-missioner>)

Mest læste artikler

Den store slæderejse

Kategori: **Anmeldelser**
 Visninger: 231

Del artikel: **f**

Lige nu | dag 7 dage 28 dage

([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/den-store-slaederejse)

TV-tips, uge 46, 2022
 (<https://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/tv-tips/tv-tips-uge-46-2022>)

u=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/den-

Bismarck - viljen til magt
 (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/bismarck-viljen-til-magt>)

store-slaederejse) **t**

Bogstakken, uge 46, 2022
 (<https://www.historie-online.dk/boger/bogstakken-7-7/bogstakken-uge-46-2022>)

([https://twitter.com/home?](https://twitter.com/home?status=-Aktiviteten%20kan%20ses%20p%C3%A5%20https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/den-store-slaederejse)

Dansk landbrug - 1945-2020
 (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/landbrug-haandvaerk-industri/dansk-landbrug-1945-2020>)

ses på
[https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/den-store-slaederejse)

Da Aarhus blev moderne
 (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegts historie/da-aarhus-blev-moderne>)

online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/den-

Museumsnumre 15: Chiffonniere
 (<https://www.historie-online.dk/temaer-9/artikler-51-51/museumsnumre/museumsnumre-15-chiffonniere>)

store-slaederejse) **in**

Juletræets historie
 (<https://www.historie-online.dk/temaer-9/arstidens-skikke-14-14-14/jul-32-32/juletraets-historie>)

([http://www.linkedin.com/shareArticle](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/den-store-slaederejse&title=)

online.dk/boger/anmeldelser-

5-5/diverse-84/den-

store-

slaederejse&title=)

Knud Rasmussen:

Den store slæderejse

7. udgave, 1. oplag. Gyldendal. 328 sider illustreret, 349,95 kr.

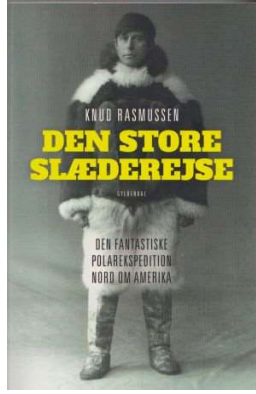
Af Per Ole Schovsbo

Den store Slæderejse er Knud Rasmussens folkelige beretning fra 1932 om ekspeditionen nord om Amerika, kaldet 5. Thuleekspedition, der blev gennemført i årene 1921-24. Bogen, der for længst er blevet en klassiker, genudsendes nu for 7. gang i 90-året for førsteudgaven med en række nekrologer og mindeudtalelser. De fleste understreger den evne til at forene eskimoisk og europæisk (dansk) livsform, der gjorde Knud Rasmussens forskning og forfatterskab til noget helt enestående i den etnografiske fortælling. Det lykkedes således for Knud Rasmussen at møde, indsamle materiale fra og beskrive de fleste eskimoiske folks kultur og livsform indtil sin tidlige død i 1933. Han deltog indirekte i etableringen af faget eskimologi ved Københavns Universitet i 1920, hvis professor blev venen og sprogforskeren William Thalbitzer, der var kendt for sine videnskabelige afhandlinger, grønlandske meddelelser, digte og rejser til Sydgrønland.

Knud Rasmussens direkte tilgang til den eskimoiske polarverden tilførte hans folkelige forfatterskab en friskhed, der ikke blev kvælet af den akademiske beretningskultur som han også beherskede. Det var ikke mindst Knud Rasmussens forfatterskab, der sammen med

Thalbitzers forskning tilførte den eskimoiske verden så megen opmærksomhed og politisk støtte, at Grønland ikke blot blev en koloni, men også fik respekt for befolkningens identitet, historie og sprog.

Den store slæderejse gennemførtes kort efter 1. verdenskrig. Det er tydeligt, at det danske samfund i de år – trods økonomiske kriser – begyndte at tage økonomiske, sociale og kulturelle forpligtelser alvorligt både i Danmark og i Grønland. Man fik Nordslesvig tilbage og lagde an til den sociale lovgivning og den kulturelle identitet. Den gamle nationale bonde- og købstadskultur blev støvet af og beskrevet samtidigt med, at landbrugets og industriens driftsformer blev moderniseret. I Grønland blev den gamle fangerkultur dokumenteret og suppleret med minedrift, fåre- og rensdyrhold og moderne fiskeri. Man søgte kort sagt tilbage til den ædle fortid og den ædle vilde i en vitalistisk reaktion på de europæiske skyttegraves mørke absurditet i årene 1914-18 og fik samtidigt skabt samfundsmæssig udvikling og grundlagt dansk suverænitæt over Grønland, der med held blev forsvaret i 1933 ved Den internationale Domstol i Haag. Det er denne brydningsstid mellem gammelt og nyt, der er rammerne for Knud Rasmussens indsats i Nordgrønland (handelsstationen i Thule) og i de syv Thuleekspeditioner frem til hans død.

Knud Rasmussens bog om den store slæderejse fortæller om rejsen til de gæstfrie polare eskimoer, kaldet inuitter, der levede i Grønland, arktisk Canada og nordlige Alaska og den nordøstligste spids af Sibirien. Deres polysyntetiske sprog var så beslægtet, at Knud Rasmussens grønlandske kunne forstås helt til Beringstrædet. Det gav tryghed og åbne forordbelse og kontakt til de lokale inuitters materielle og åndelige verden med amuletter, sagn og religiøse fortællinger.

Man anser i vore dage inuitterne for at stamme fra en fælles Thulekultur, hvis oprindelse måske skal findes i det østlige Asien, hvorfra grupper i 6. årh. krydsede Beringstrædet til Aleuterne og Alaska. Resten af de polare områder er traditionelt beboet af samer og sibiriske folk. De har andre kulturer og livsformer og falder derfor udenfor fortællingen om inuitterne.

Knud Rasmussen skriver i forordet, at han med slæderejsen har nået sit mål, som han havde sat sig i sin ungdom, hvorfor han i taknemlighed tillegner bogen til dansk ungdom. I dag - 90 år senere – har den danske ungdom sikkert andre forbilleder end den gamle polarforsker. Men fordi de polare områder er truet af den globale opvarmning, vil Den store Slæderejse måske kunne få en renaissance blandt de klimabevidste i forsøget på at dokumentere den skadevirkning, som følger af den moderne industrialisering, der allerede var i gang på Knud Rasmussens tid.

Genudgivelsen af Den store Slæderejse på Gyldendal er åbenbart ret spontan og mangler en forklaring. Selve tekstens retskrivning er moderniseret, og der er tilføjet flere illustrationer, end der ses i førsteudgaven. Fotografierne er af dårligere kvalitet end førsteudgavens, og de nye har ofte lidt uklare tekster, så bogen har mistet noget af den oprindelige skarphed. Den er blevet et historisk dokument, og det understreges af de meget antikverede mindeudtalelser af Johannes V Jensen og statsminister Thorvald Stauning.

[Historie-online.dk, den 26. oktober 2022]

← Forrige artikel (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/diverse-84/mars-myter-magi-og-missioner>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

(/article/items/view/2794/4)

Danske stumfilm

Lørdag 3. december venter en helt særlig biografoplevelse i Filmteatret i Hobro

(<https://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/danske-stumfilm>) (<https://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/udstillinger-3-3/hele-danmarks-juleoe>)

Hele Danmarks juleø

Frå lørdag den 19. november kan man komme med bag kullisen på årets nye TV-julekalendere i en udstilling på Møntergården

online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/udstillinger-3-3/hele-danmarks-juleoe) (<https://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/udstillinger-3-3/hele-danmarks-juleoe>)